

FORUM

1995

TSJEKKISK-NORSK FORUM

č. 20, září 1995

nr. 20, september 1995

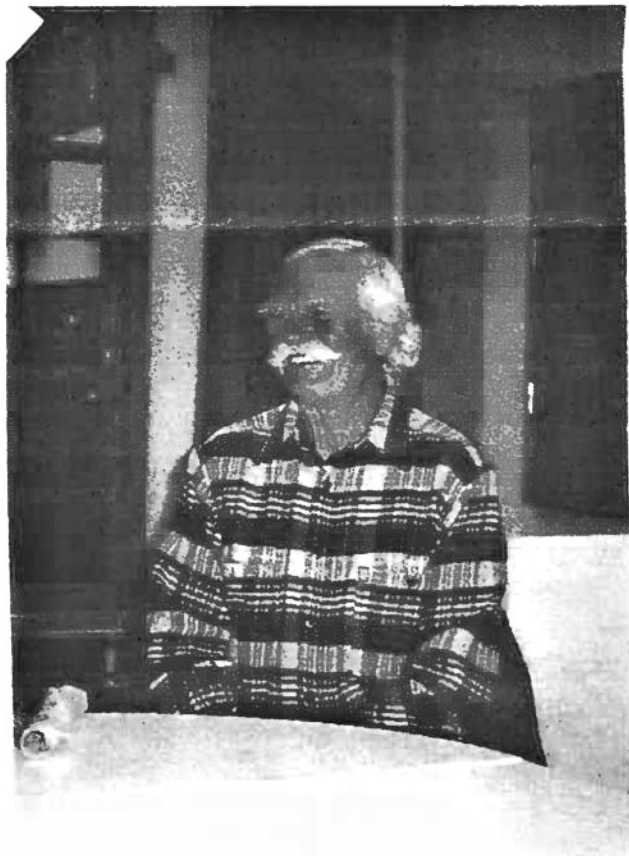
Vážení přátelé!

Čas letí, už tu máme podzim a za sebou první setkání této sezóny. Mám ovšem na mysli setkání s rodinou Bornových, viz přiložené vyobrazení známého ilustrátora. Jak jsme posledně naznačili, pro tuto sezónu se chystá řada akcí a některé se uskuteční už v nejbližší době - čtěte uvnitř listu.

Některé z chystaných plánů jsou ovšem kriticky podmíněny vaší účastí. Do této kategorie patří už dříve oznámený **kurs norštiny**, či spíše jeho pokračování, jak bylo uvedeno v posledním spolkovém oběžníku. Doposud nemáme dostatečný počet účastníků, **je proto nutné, aby se další zájemci přihlásili co nejdříve, nejpozději do 20. října.**

Podobnou záležitostí je i úmysl pořádat **bleší trh** české obce. Výbor spolku je připraven akci zajistit organizačně, nicméně její hlavní podmínkou je shromáždění dostatečného počtu vhodných a neodolatelných artiklů (z praktických důvodů musíme vyloučit předměty těžké a objemné). **Máte-li možnost čímkoli přispět, dejte nám zprávu.** Provizorní plán počítá s uskutečněním někdy začátkem příštího roku.

Závěrem bych chtěl ujistit, že i letos se chystá mikulášská nadílka, prozatímní datum je sobota 2. prosince. Bližší najdete v pozvánce, kterou chystáme na pozdější dobu.

Těšíme se na shledání!

Karel Poeltl

za výbor spolku

Reportáž psaná na "objednávku"

Druhou sobotu a neděli v červnu jsme byli pozváni Nadací Solglott do STORSANDU na brigádu a volejbal. Sluneční paprsek podpořil sportovního ducha u 25ti příznivců dobročinné práce, kteří přijeli připravit budovy spolku k letnímu pobytu dětí z České republiky.

Byla jsem jedna z nich a i když mám stále dost práce doma, jela jsem, abych uskutečnila to, o čem stále ve společnosti mluvíme, ale málo kdy tuto solidaritu s druhými zrealizujeme. Spolek mě požádal, abych napsala několik řádek o této akci, což se tímto pokusím.

Jako po každé zimě byly budovy v ubohém stavu a i když správce umyl podlahy a otřel pavučiny, je tolik drobných věcí, co se musí přemístit, aby místnosti byly připravené přijmout hosty a zákazníky. Tuto nenáročnou, ale těžko koupitelnou práci dělají každý rok dobrovolníci z našich řad. Udělali jsme letos zase, co jsme mohli, ale k útulnosti místností by bylo potřeba předělat záclony, vyzdobit stěny, předělat osvětlení. Bohužel nebylo dost času ani materiálu, abychom mohli něco z toho realizovat. Mně osobně současný interiér připomíná opotřebovaný socialistický majetek a je mi líto, že nemůžeme našim hostům ukázat něco lepšího, obzvláště když žijeme v Norsku, které nás všechny ovlivnilo svojí proslulou bytovou kulturou.

Optimistější dojem dělá tak zvaná chlapecká ubytovna. Ta prodělává velkou přestavbu. Nové vnější a vnitřní stěny v teplých barvách a dvojitá okna jsou skvělým začátkem v přestavbě této budovy. Toto vše je výsledek obětavé, nezištné práce Jana Červenky a jeho ženy Zdeny, svým přispěli i Yvona a Øyvind Dybvik.

Když jsme v sobotu v poledne přijeli, nebylo těžké si vybrat typ práce, co každému vyhovoval, hadrů, štětek a židlí bylo dost a dobrá nálada nás všechny udržela v práci do pěti hodin. Práci jsme vyměnili za nenáročný přátelský volejbal, kde se nikdo nezranil. Přítomných 15 dětí nám fandilo a běhalo pro míč a mělo skvělou možnost komunikovat v češtině.

Přes noc nás zůstalo deset a měli jsme pěkný večírek s dobrůtkami a povídkami. Na zpěvanky nedošlo, ale nás deset, navzájem si cizích osob, spojilo něco, co se nedá koupit.

Počasí se v neděli též vydařilo. Ve dvanáct hodin přijela velká skupina Norů a Čechů ze spolku Norsk-tsjekkoslovakisk støtteforening, aby připravila pohoštění na slavnostní odhalení pamětní desky paní Kvapilové. Bylo sympatické vidět starší generaci Norů, kteří s úctou a obdivem mluví o Československu a do dneška se finančně podílejí na provozu Storsandu.

Na závěr bych pouze chtěla tímto připomenout panu Červenkovi, aby nás nezapomněl pozvat na podzimní "sedánku" s tím, že bychom mohli společně v tom zkritizovaném interiéru si zazpívat a napláňovat nová vylepšení.

A úplně na konec bych chtěla poděkovat všem účastníkům této akce za jejich dobrou náladu, pilné ruce a sportovního ducha. A těm, co tam nebyli, chci říci, že jsme začali novou etapu soužití krajanů s českou ambasadou, protože z dvacetipěti dospělých bylo dvacet z naší české ambasády a nechyběl ani pan velvyslanec Pštros. Doufám, že takovýchto neformálních setkání bude více a všichni budeme využívat, plánovaně i spontánně, tak pěkného místa a třeba i na soukromnou rekreaci.

Na viděnou Eva L.

AVDUKING AV MINNESMERKET OVER ANNA KVAPILOVA

Den 11.6.1995 ble minnesmerket over Anna Kvapilova avduket på "Solgløtt" i Storsand i nærvær av nordmenn, tsjekkere og slovakere.

Etter fanfarer spilt av to slovakiske musikere ønsket formannen i Norsk Tsjekkoslovakisk Støtteforening, Finn Hesselberg, velkommen. Tidligere ordfører i Oslo, Albert Nordengen, fortalte så om "Solgløtts" historie.

Norsk Tsjekkoslovakisk Hjelpeforening ble stiftet i 1950 og Albert Nordengen fungerte som formann nr. 2 i en periode på 20 år. Foreningen var den formelle arrangør av Sommerskolen for tsjekkoslovakiske barn siden starten i 1959, men ideen var Anna Kvapilovas egen. Barn til tsjekkiske og slovakiske foreldre i landflyktighet skulle få anledning til å perfeksjonere seg i sitt morsmål og å lære om sitt fedreland.

Til sommerskolen benyttet man til å begynne med leide lokaler på forskjellige steder, men det var upraktisk. Anna Kvapilova kjempet for å få en egen eiendom. Foreningen klarte - ved hjelp av lån og "tigging" - å tilegne seg Vaterland menighets sommerkoloni "Solgløtt", som bestod av hovedbygningen. Undervisningsbygningen - en gammel tyskerbrakke fra Hovedøya - ble av Havnevesenet fraktet til Storsand senere. Dermed hadde man riktignok enkle, men dog de nødvendige fasiliteter for å drive en sommerskole. Det trengtes imidlertid stadig penger til transport av barna og til driften. Disse ble skaffet til veie ved jevne "tiggerunder" hos foreningens medlemmer og norske bedrifter.

"Solgløtt" har i årenes løp hatt en rekke gjester. Blandt de mest prominente var kardinal Josef Berans besøk i 1967 og daværende kronprinsesse Sonjas besøk i 1974. Kardinal Berans personlighet hadde gjort et stort inntrykk på Nordengen. Under sitt besøk plantet også kardinalen et tre på tunet, som står nedenfor minnesmerket i retning ferjen.

Albert Nordengen foretok avdukingen og så fikk den tsjekkiske ambassadør i Norge, Tomas Pstros, ordet. I sin tale understreket han betydningen av fru Kvapilovas, og de andre tsjekkosllovakernes innsats i Norge. Pstros' tale er gjengitt på tsjekkisk.

Etter talene ble den tsjekkiske og slovakiske nasjonalsang spilt.

En representant for den internasjonale Oslo Zoutaklubb I la ned en blomsterhilsen ved minnesmerket. Den norske nasjonalsangen ble så spilt.

Inne ble det servert snitter med tsjekkisk øl, kaffe og kaker. Fru Sehnal, Jiri Havelka og flere andre stod for dette.

Ema Haza, som har bodd i Norge siden 1948, tok ordet på vegne av Tsjekkisk-Norsk Forum. Hun fremhevet hvilken innsats som ble gjort for å få sommerskolen i gang og hvilken betydning den har hatt for tsjekkosllovakiske barn fra flere europeiske land. I årsberetningen for 1959 blir de frivillige "pionerer" nevnt, som gjorde gratis innsats i sine ferier. Noen lever ikke lenger, men de vi kjenner fra vår tsjekkiske omgangskrets er ekteparet Sehnal, Jiri Havelka, Olga P ortheim, Rastislav Nezdara og Ema Haza.

Ivan Cicmanec fra Slovakisk Forum talte på vegne av alle slovakere i Norge. Han fremhevet hvor kjærkomment det var for ham å få hjelp av Norsk Tsjekkoslovakisk Hjelpeforening da han kom til Norge. Forøvrig mente Cicmanec at, til tross for "skillsmissen", som veldig mange ikke ønsket, kommer slovakere og tsjekkere alltid til å stå hverandre meget nær.

Jan Cervenka, formann i Stiftelsen "Solgløtt", minnet om at man rett etter fløyelsrevolusjonen i 1989 ikke visste hva man skulle bruke "Solgløtt" til i fremtiden. Det viste seg imidlertid at det igjen ble bruk for stedet, til tsjekkosllovakiske barn med svakheter i luftveiene og til allergikere. Han takket alle for innsatsen for "Solgløtt" og for dagens arrangement.

Birger Halvorsen fra Norsk Tsjekkoslovakisk Støtteforening minnet om de bånd som knytter nordmenn og tsjekkere sammen. De sterkeste bånd - både for Anna Kvapilovas og hans eget vedkommende - ble knyttet i nazistiske konsentrasjonsleire. Han betraktet personen Anna Kvapilova som et meget betydningsfullt menneske i relasjoner mellom nordmenn og tsjekkere. Hun ble tildelt Kongens fortjenestemedalje og Masaryks orden. Det var derfor hans ønske at man skulle arbeide for å få "Solgløtt" omdøpt til "Anna Kvapilovas Minne".

Dalibor J. Ruzicka

Se svolením pana velvyslance České republiky přinášíme v nezkrácené podobě jeho projev při odhalení pamětní desky paní Kvapilové ve Storsandu.

Vážení přítomní, milí krajané,

děkuji za příležitost říci pár slov na okraj dnešní slavnostní události. Rád bych nejen za sebe, ale i za ostatní pracovníky zastupitelského úřadu české republiky vyslovil uspokojení nad tím, že k této události došlo. Nejedná se tu o událost, která by se dostala na přední stránky novin, ale která má velký symbolický význam v kontextu naší norské krajanské komunity. Je nepochybné, že svým způsobem legendární osobnost paní Anny Kvapilové je jakýmsi spojovacím článkem a jedním z nejvýraznějších momentů celé její poválečné histo-

rie. Odkaz paní Kvapilové, zhmotněný mimo jiné do tohoto areálu, bude mít vždy trvalou hodnotu a jako takový zůstane jedním z předpokladů další kontinuity tohoto společenství. Kontinuity vytvářené již několika generacemi lidí, kteří většinou nedobrovolně opustili svoji vlast, ale svou prací a svými schopnostmi pomohli udržovat i zde v Norsku, její dobré jméno. Dlužno poznamenat, že tak činili v dobách, kdy se k nim vlast chovala macešsky a nepřátelsky.

Přítomnost rodilých Norů na tomto shromáždění je svědectvím, že osobnost Anny Kvapilové byla i spojovacím článkem mezi českou, či původně československou komunitou a norským prostředím. To, že dokázala do své záslužné a obětavé činnosti zapojit i řadu významných jedinců z prostředí hostitelské země, je svědectvím jejich organizačních schopností, ale i morální naléhavosti jejího úsilí.

Jsem rád, že paní Kvapilová se alespoň dožila svobody a obnovy demokracie ve své zemi. Jistě to pro ni bylo velkým zadostiučiněním. Je smutné, ale zároveň jaksi charakteristické, že její zásluhy vyzdvihujeme tímto symbolickým způsobem až po její smrti. Sám jsem měl paní Kvapilovou možnost poznat jen letmo, v památných dnech porevolučního nadšení počátkem roku 1990, kdy jsem krátce pobyl v této zemi jako zástupce Občanského fóra. V paměti

mi přetrvává dojem z neobvyklého kontrastu mezi drobností její tělesné schránky a autoritou, která z ní vyzařovala. Víím, že se jednalo o ženu mimořádně silnou, která obstála v těžkých životních zkouškách, která se dovedla obětovat a jít za svou věcí, - a to často i způsobem, který nestavěl na líbivosti a přinášel nepochopení okolí. Věřím však, že výsledky její práce nakonec musely přesvědčit každého. Nepřísluší mi hodnotit věci, které znám jen prostředkovně, ale jsem přesvědčen, že vděk vás všech, kterým paní Kvapilová pomáhala v nelehkých začátcích vašeho působení v Norsku je trvalý. Chtěl bych vás všechny ujistit, že i doma, přes všechna nedorozumění a nedotaženosti, převládlo vědomí, že záslužné, často drobné a neokázalé dílo mnoha našich lidí, vyvržených do světa několika emigračními vlnami, musí být zhodnoceno. Rád konstatuji, že zde v Norsku, je lidí s těmito zásluhami dost, - alespoň měřeno absolutní velikostí naší krajanské komunity. Doufám, že posmrtné uznání zásluh paní Kvapilové chápou ostatní krajané v Norsku i jako jakýsi zástupný symbol ocenění jejich vlastních zásluh.

Dovolte, abych vyslovil své uspokojení, že odkaz paní Kvapilové bude zvěčněn - a to v místech, která měla tak ráda a která dodnes přinášejí plody jejího ušlechtilého snažení. Zároveň chci poděkovat všem, kteří se o tuto krásnou chvíli zasloužili.

Projev velvyslance p. Pštrose

STORSAND

Pro velký úspěch opakujeme

Vloni i letos na jaře jsme měli vydařené setkání ve Storsandu, spojené s prací, posezením u krbu, volejbalem a dobrou náladou. Ti, kteří tam byli, nelitovali cesty. Naopak, zaznamenali jsme zájem setkávat se ve Storsandu častěji.

Přání se vyhovuje:

Zveme všechny na přátelské setkání ve Storsandu v sobotu 14.10. odpoledne a neděli 15.10.95.

Na programu není práce (ač iniciativě se meze nekladou), nýbrž posezení u krbu, volejbal, procházka po okolí, a jiné podobné. Vezměte si povlečení či spacáky, jídlo, teplé oblečení a přijedte! Kytara nebo jiné hudební nástroje jsou vítány!!! Děti se obvykle mají ve Storsandu skvěle, neváhejte je vzít s sebou!

Pro ty, kteří neví: Storsand leží v Hurum na břehu Oslofjordu, přes vodu z Drøbaku. Přístup buď přívozem z Drøbaku (40 km z Oslo) nebo po silnici přes Asker a Sætre (o něco dál). Náš pozemek je přímo nad ústím odbočky k přívozu Drøbak-Storsand. Zabloudit se nedá.

Na shledanou ve Storsandu!!!

Výbor Stiftelsen Solgløtt

Přátelské vzpomínkové setkání důchodců s doprovodem

Z iniciativy paní Emy Házové se uspořádalo první setkání zaměřené na starší členy TNF. Tématem bylo 50. výročí konce poslední války a naše existenční podmínky v domově a zahraničí.

Navzdory deštivému počasí se 12. června dostavili všichni přihlášení zájemci. Přišli hosté místní i přespolní, z Drammen a dokonce i z Prahy. Místo setkání bylo v příjemném maritimním prostředí Lille Herbern, na malém ostrůvku u Bygdøy. Dostali jsme chutné občerstvení, norské obložené chlebíčky, podle přání s krevetami či s uzeným lososem a jako dezert jablečný či tvarohový koláč a teplý nápoj. Čas ubíhal rychle v přátelské pohodě při výměně vzpomínek, úvah, informací a anekdot. Všichni byli zajedno, že se takováto aktivita musí udržovat.

Příští setkání se připravuje k 28.říjnu. Koordinátorem akce je opět paní Házová, eventuelní účastníci se vyzývají, aby se u ní přihlásili na čísle 22 50 78 72.

Výbor TNF přijme rád jak rady a návrhy na uspořádání dalších setkání tak i nabídku přímé pomoci.

Ilona Schart

Ze setkání důchodců na Lille Herbern

Ze setkání důchodců na Lille Herbern

PRAHA TAKÉ PATŘÍ DO LEGOLANDU

Při poslední návštěvě Legolandu v Dánsku mě napadlo, že by se slušelo (a Republice by to prospělo), aby v Miniland také byla zastoupená Praha. I mnoho dospělých bez dětí nyní totiž navštěvuje Legoland.

Navrhnul jsem písemně řediteli Hans Henrik Gramovi tuto myšlenku a poslal jsem tři pěkné záběry Hradčan. Argumenty pro Prahu byly: tento světoznámý motiv se tam znamenitě ho-

dí, ukazovalo by to, že je nyní jedna Evropa, bylo by to gesto bývalé východní Evropě a možná i zvláštní incitament pro její občany Legoland navštívit.

Ředitel Gram velmi laskavým dopisem poděkoval za návrh a sdělil, že předal věc oddělení pro vývoj, které vezme myšlenku v úvahu při dalším plánování. Plány pro nejbližší léta jsou samozřejmě již hotové takže to i v kladném případě bude chvíli trvat než eventuelně Hradčany v Legoland uvidíme. Tak doufejme!

Dalibor J. Růžička

Jak nás vidí Evropa, aneb zneviditelnění Slovenska
(převzato od firmy Dataquest Europe Ltd)

**Program českých filmových dnů
v Norském filmovém ústavu, Grev Wedels plass 1**

Čtvrtek	5.10.	19:00 Lepší být bohatý a zdravý, než chudý a nemocný (1992, r. Juraj Jakubisko)
		21:00 Krvavý román (1993, r. Jaroslav Brabec)
Pátek	6.10.	19:00 Sedmikrásky (1966, r. Věra Chytilová)
		21:00 Vesničko má středisková (1985, r. Jiří Menzel)
Neděle	8.10.	19:00 Žebrácká opera (1991, r. Jiří Menzel)
		21:00 Obecná škola (1991, r. Jan Svěrák)
Úterý	10.10.	19:00 Pevnost (1994, r. Drahomíra Vihanová)
		21:00 Sedmikrásky (1966, r. Věra Chytilová)
Středa	11.10.	19:00 Vesničko má středisková (1985, r. Jiří Menzel)
		21:00 Žebrácká opera (1991, r. Jiří Menzel)
Čtvrtek	12.10.	19:00 Obecná škola (1991, r. Jan Svěrák)
		21:00 Lepší být bohatý a zdravý, než chudý a nemocný (1992, r. Juraj Jakubisko)
Pátek	13.10.	19:00 Pevnost (1994, r. Drahomíra Vihanová)
		21:00 Krvavý román (1993, r. Jaroslav Brabec)

CHUTNÉ PIVO

**RADEGAST
PREMIUM**

koupíte v následujících obchodech:

ICA Linderud	ICA Øsfoldhallen, Fredrikstad
ICA Ullevål	ICA Stabburet, Fredrikstad
ICA Prinsdal	ICA Vormsund, Vormsund
ICA Kolbotn	ICA Kongsvinger, Kongsvinger
ICA Kaldbakken	ICA Strømmen, Strømmen
ICA Tveita	ICA Gjøvik, Gjøvik
ICA Storo	ICA Gulskogen, Drammen
ICA Frogner	ICA Hønefoss, Hønefoss
ICA Holmen	ICA Spareland, Råde
ICA Østbanen	ICA Spareland, Biri
ICA Huseby	ICA Eiker
ICA Lambertseter	CC Matsenter, Drammen

**JE NA LITR NEJLACINĚJŠÍ
ZE VŠECH DOVÁŽENÝCH PIV.**

**Tsjekkiske filmdager
i Det norske filminstituttet, Grev Wedels plass 1**

Torsdag	5.10.	19:00 Heller rik og frisk enn fattig og syk (1992, r. Juraj Jakubisko)
		21:00 Blodig bok (1993, r. Jaroslav Brabec)
Fredag	6.10.	19:00 Tusenfydene (1966, r. Věra Chytilová)
		21:00 Min kjære lille landsby (1985, r. Jiří Menzel)
Søndag	8.10.	19:00 Tigger-operaan (1991, r. Jiří Menzel)
		21:00 Grunnskolen (1991, r. Jan Svěrák)
Tirsdag	10.10.	19:00 Festningen (1994, r. Drahomíra Vihanová)
		21:00 Tusenfydene (1966, r. Věra Chytilová)
Onsdag	11.10.	19:00 Min kjære lille landsby (1985, r. Jiří Menzel)
		21:00 Tigger-operaan (1991, r. Jiří Menzel)
Torsdag	12.10.	19:00 Grunnskolen (1991, r. Jan Svěrák)
		21:00 Heller rik og frisk enn fattig og syk (1992, r. Juraj Jakubisko)
Fredag	13.10.	19:00 Festningen (1994, r. Drahomíra Vihanová)
		21:00 Blodig bok (1993, r. Jaroslav Brabec)

**Norsk-Slovakisk Forening og
Tsjekkisk-Norsk Forum
inviterer til**

TSJEKKISK OG SLOVAKISK LYRIKKAFTEN

**tirsdag 14.november kl.19.00
i Goethe-Instituttet, Grønland 16.**

Opplesning på originalspråket og i norsk gjendiktning.

Dikt av:

LADISLAV NOVOMESKÝ, JÁN KOŠTRA, RUDOLF FABRY, JÁN ONDRUŠ,
JÁN BUZÁSSY
(Slovakia)

IVAN BLATNÝ, JAROSLAV SEIFERT, FRANTIŠEK HALAS, VÍTĚZSLAV
NEZVAL, MIROSLAV HOLUB, IVAN DIVIŠ
(Tsjekkia)

Alle lyrikkvenner er hjertelig velkommen!

ISSN 0803-7213

Dette er et tidsskrift for TSJEKKISK-NORSK FORUM

Ansvarlig for dette nummer var Karel Babčický

Foreningens adresse: POSTBOKS 288, SKØYEN, 0212 OSLO

Medlemskontingent: hovedmedlem kr. 100,-, familiemedlem kr. 60,-

Telefon: 22 18 98 93, telefaks: 22 18 98 78, bankgiro: 6241.06.04650, postgiro: 0824 0826 411